

Věrná

1512-1
Sazocěk Václav
Lukavec 40
p. Lovosice

PRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník VI. — Číslo 44

V Žateci dne 23. listopadu 1951

Cena 3 Kčs

S prezidentem Gottwaldem vpřed k vybudování socialismu v naší vlasti!

Nová dějinná epocha národů Československa, epocha budování socialismu v naší osvobozené vlasti, zůstane nerozlučně spojena se jménem, životem a dílem presidenta republiky Klementa Gottwalda, který se dne 23. listopadu t. r. dožívá pětapadesátí let.

Klement Gottwald, veliký syn českého národa, vyšel z lidu a zůstal mu věren. Spolu s lidem zakusil jako chudý vesnický hoch, učeň a dělník těžký sociální tlak. Jeho třídní uvědomění a hluboké vlastenecké citění přivedlo jej však záhy do řad dělnického hnutí, jemuž věnoval veškeré své úsilí.

V r. 1929 vstupuje do popředí politického života, je zvolen ústředním tajemníkem Komunistické strany a stává se poslancem Národního shromáždění. V čele pracujícího lidu vede spravedlivý, tvrdý a neústupný boj za jeho oprávněné požadavky.

V době ohrožení Československa hitlerovským Německem se v plné síli projevuje a uplatňuje státnická moudrost, prozíravost a velikost tvůrčí osobnosti Klementa Gottwalda. Varuje naše národy před hrožícím nebezpečím, svádí neúprosný boj proti politice kapitulantství, navrhuje plán lidové obrany a ukazuje jedinou možnou a správnou cestu nesmířitelného boje na život a na smrt s německým fašismem po boku Sovětského svazu.

Po Mnichovu odchází Klement Gottwald do Sovětského svazu, neboť pevně věří, že zotročená vlast může být a bude osvobozena slavnou armádou Sovětského svazu, jejíž pomoc zrádná československá buržoazie odmítla.

V emigraci řídí Klement Gottwald odbojovou činnost, obrací se k lidu doma a vyzývá jej k aktivnímu odporu, pečuje o formování československých vojenských jednotek na půdě Sovětského svazu, o jejich bojové uplatnění na fron-

... Jsem přesvědčen, že naši krajané z Volyně, nehlédíce na těžkosti, připojí se se zápallem k velikému národnímu dílu výstavby právě tak, jako přinesli svou hřívnou i v boji za svobodu naší republiky. Věřím též, že budou vždy s vděkem vzpomínat na své dřívější vlasti — Sovětského svazu, který má hlavní zásluhu o to, že můžeme dnes znovu svobodně budovat svůj stát a že budou tvořit jednu z pevných pásek přátelství es-sovětského."

KLEMENT GOTTWALD

tě po boku Rudé armády. Politická linie Gottwaldova v národně osvobozené boji zvítězila a Gottwald se stal vlastním tvůrcem programu této revoluce, jejíž cíle byly pak formulovány v Košickém vládním programu, jehož autorem je rovněž Klement Gottwald.

Se jménem Klementa Gottwalda jako předsedy vlády zůstanou pak navždy spjaty milníky naší cesty k socialismu: dvouletý plán, vítězný únor 1948 a první pětiletý plán.

Náš pracující lid se učí a bere si příklad ze života a práce Klementa Gottwalda, prvního dělníka, který dnes stojí v čele našeho státu.

Za vedení presidenta republiky Klementa Gottwalda, věrného a oddaného žáka Stalinova, tvůrce a uskutečňovatele neochvějného přátelství národů Československa a Sovětského svazu, kráčíme dnes vpřed k šťastné budoucnosti — k socialismu.

Kapitalistické zotročování Jugoslavie

Bělehradští fašistické vládcí otevřeli imperialistickým pánům bránu k veškerému přírodnímu bohatství Jugoslavie a uvedli hospodářství své země v područí zahraničních monopolů. Vliv americko-anglického kapitálu na veškerý hospodářský život země se již neomezuje jen na nevolnické půjčky a obchodní úmluvy. Americko-anglické monopoly pronikají stále hlouběji do Jugoslavie a zmocňují se kontroly nad celým jejím hospodářstvím. Za těchto poměrů jsou vystaveny pracující masy jugoslávského lidu skutečnému koloniálnímu vykořisťování. Továrny a závody, jakož i doly všeho druhu nyní již přímo závisí na kapitalistických trzích. Místo plánovaného rozvoje hospodářského života bělehradští vládcí vyhlásili t. zv. „svobodné sdružení výrobců“, jež pracuje podle kapitalistické zásady poptávky a nabídky. Ve výrobě je zaveden místo pracovním norem akordní systém odměny za práci. Za těchto poměrů ředitelé podniků a jejich podřízení — mistři a děsátníci určují bez jakékoli státní kontroly pracovní dobu a placení práce. Tak ve stavebním podniku „Kučaj“ pracovní den tráví 8 až 10 hodin, byl přechodem na akordní práci rozšířen na 12—15 hodin. Dělníci v tomto podniku v pravém slova smyslu padají únavou. Po zavedení akordní soustavy 160 dělníků dřevařského závodu v Lučici obdrželo měsíční plat o 32.000 dinarů nižší než dříve.

Vzrůstá vykořisťování nejen průmyslového proletariátu, nýbrž i proletariátu vesnického. Ředitel statku v obci Negoševu na schůzi dělníků prohlásil, že v Jugoslávii již není pevné pracovní doby a že na polích se bude pracovat tak dlouho, pokud to bude zapotřebí. Dříve se v letních měsících pracovalo na tomto statku 12—14 hodin denně. Po zavedení akordní soustavy byl rozšířen pracovní den na 16 hodin. Titovci v pravém slova smyslu zavádějí v zemědělství robotu. Nynější vládcí Jugoslavie po reorganizaci hospodářských podniků podle kapitalistických metod připravili jugoslávské pracující o zaručené platy za práci a také o zaručenou práci.

Podle fašistického listu „Borba“ platy dělníků úplně závisí na finančních poměrech podniku. V nynější době se v Jugoslávii rozšiřují jen ona odvětví průmyslu, jež pracují pro válku. Podniky pra-

čující pro mírovou spotřebu pracují jen částečně nebo jsou vůbec zavírány. Stejně jako v kterékoli kapitalistické zemi, i v Jugoslávii roste nezaměstnanost. Ovšem o nezaměstnaných se mluví jen jako o „reservách plně nevyužitých pracovních sil“. Do této kategorie patří 17% pracovníků ve výrobě.

Ředitelé titovských podniků propouštějí ze zaměstnání především dělníky, kteří organizují odpor proti nenáviděnému fašistickému režimu a kteří se staví proti práci, která se neliší od práce trestanců. Dále jsou ze zaměstnání propouštěny těhotné ženy.

Nemilosrdné koloniální vykořisťování a práce nad lidskou sílu v jugoslávských podnicích podkopává zdraví dělníků. V olověných dolech ve Zvečaněch nemůže pro různé nemoci pracovat 30—40% dělníků. V borských měděných dolech je více než 70% dělníků tuberkulosních. Jugoslávské doly, zásobující americko-anglické imperialisty barevnými kovy, připomínají továrny smrti.

Se zavedením kapitalistických metod v průmyslových podnicích nízdy dělníků pronikavě klesly. Kromě toho se dělníkům z jejich ubohých platů často sráží 25—35 procent na splácení různých dluhů podniků. Tomuto cynickému okrádání říkájí titovci „účast dělníků na správě podniků“. V metalurgickém závodě v Zenici bylo 2.100 dělníkům sraženo na „splátku výrobních dluhů“ více než 1,5 milionu dinarů.

Jugoslávští dělníci bydlí v ubíkáci, které se nijak neliší od chlévů. Na jedné posteli často spí 2—3 lidé. V titovském rozpočtu na rok 1951 nebylo vůbec žádných položek na stavbu obytných domů a opravy starých budov. Bytové poměry, jak přiznává i list „Glas“, jsou zejména v Srbsku přímo žalostné. Více než 50% budov a více než 60% bytů by mělo být od základů opraveno.

Charakteristickým rysem koloniálního režimu v dnešní Jugoslávii je bezplatná nucená práce. Titovci pod pláštěm „dobrovolných prací“ donucují statisíce lidí k účasti na stavbě vojenských podniků, letišť, strategických silnic a opevnění podél hranic lidové demokratických zemí. Jen na Černé Hoře obyvatelstvo odpracovalo bezplatně v šesti měsících tohoto roku osm milionů pracovních ho-

din. V oblasti Tuzly se „dobrovolných“ prací účastní každý sedmý mladý muž. Mládež sehnaná na stavbu strategické silnice Banja Luka — Doboj je přímo nelidsky vykořisťována. Fakta vzata ze skutečného života pádně vyvracejí lež titovců, podle níž se obyvatelstvo účastní „veřejných prací“ „dobrovolně“. Jeden rolník ze vsi Nové Deklenice v okrese belovarském obdržel úřední výzvu, aby dne 9. května t. r. přijel do Belovaru s potahem a aby odtud odvázel náklady, jak mu bude uloženo. Kdyby tak neucínil — pravidlo se v úřední výzvě — bude najat povoz na jeho účet a kromě toho bude platit pokutu. V městě Sisaku se t. zv. „dobrovolných brigád“ účastní i 80letí starci a stařeny, kteří se bojí, aby nebyli zbaveni přidělových lístků. Avšak bělehradští lokajové americko-anglických imperialistů ani terorem, ani násilím nejsou s to zlomit vůli jugoslávských pracujících, kteří nechtějí být poslušnými otroky. Podle listu „Borba“ bylo do stavebních podniků odesláno 32.180 dělníků, kteří vesměs opustili výrobu. To znamená, že tyto dělníci nechtějí pracovat pro obohacení fašistických vládců a jejich imperialistických pánů. O růstu odporu proti fašistickému režimu svědčí výmluvně četné procesy s dělníky-vlastenci. V Sarajevu bylo v červnu t. r. odsouzeno k nuceným pracím na různou dobu 11 dělníků dřevařského podniku, kteří projeví protititovské smýšlení a zúčastnili se protititovských akcí. Zejména vyzývali ostatní dělníky dřevařského průmyslu k tomu, aby mařili vývoz dřevoviny, používané imperialisty k výrobě výbušných látek. V Subotici soud odsoudil k trestu vězení 5—18 let skupinu vlasteneckých dělníků, vedených mechanikem B. Stražarovičem, který byl před dvěma roky odsouzen pro sabotáž ve výrobě k osmnácti měsícům vězení. Stražarovič uprchl z vězení a znovu se ujal řízení činnosti vlasteneckých organizací. Jen v roce 1950 titovské gestapo - UDB uvrhlo do vězení více než 9.500 odborářských předáků, kteří stojí v čele boje dělnické třídy v Jugoslávii proti koloniálnímu vykořisťování lidu. Přes krvavý teror titovské kliky široké masy pracujícího lidu jsou stále pevněji odhodlány vésti nemilosrdný boj proti zotročovatelným.

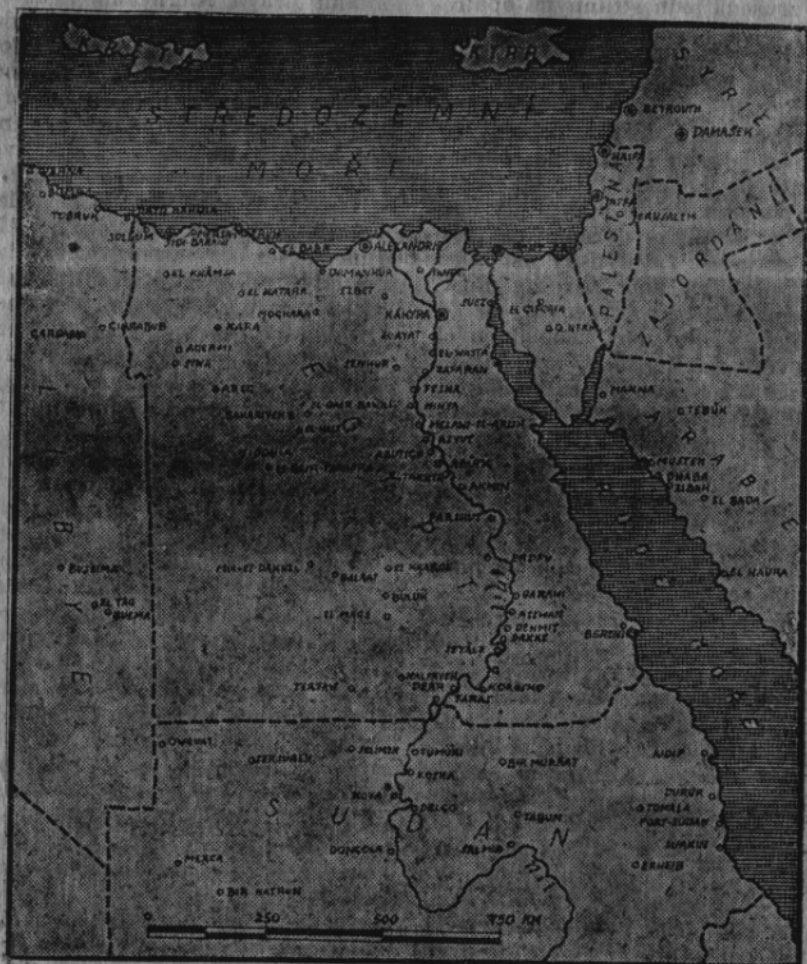
Podle čas. „SLAVJAN“

Boj Egypta proti otrockým smlouvám

V poslední době se znovu přiostrila krise v poměru mezi Egyptem a Anglií. Dne 8. října podal egyptský ministerský předseda Nahas-paša v parlamentu příslušné zákonné osnovy o zrušení anglo-egyptské smlouvy z r. 1936 a konvence z r. 1899, týkající se kondominia v Sudanu, jakož i osnovu o vyhlášení Faruka králem egyptským a sudanským a o vypracování ústavy pro Sudan. Dne 10. října schválila zvláštní parlamentní komise tyto osnovy a dne 15. října egyptský parlament jednomyslně je potvrdil, přestože Anglie podala nové návrhy na vyřízení anglo-egyptského sporu. Takovými způsobem vstoupily vztahy mezi Egyptem a Anglií, která už po 70 let panuje nad údolím Nilu, do nové fáze. Egyptský lid už dávno usiluje o zrušení vnucené mu anglo-egyptské smlouvy, která omezuje suverenitu Egypta a dává Velké Británii právo mít svá vojska na egyptském území.

Podle smlouvy z r. 1936, která byla uzavřena na dvacet let, má „Anglie právo používat egyptského území a egyptských zdrojů, při čemž čemž egyptská vláda se zavazuje činit všechna potřebná administrativní a zákonná opatření“, aby byla splněna vůle anglického imperialismu. Podle této smlouvy se Anglii dovoluje mít v době míru svá vojska v okolí Suezského průplavu a v době války obsadit celé údolí Nilu. Egypt je také povinen dát Anglii k dispozici své přístavy, letiště, dopravní prostředky, své území a prokazovat jí pomoc svými zdroji. Tyto podmínky podávají výmluvné svědectví o otročnickém a nerovnoprávném rázu smlouvy z r. 1936.

Od r. 1882, to jest od chvíle, kdy Anglie okupovala území řeky Nilu, vede egyptský lid ustavičný boj za svou svobodu a národní nezávislost a nejednou uvedl na přetřes otázku odvolání anglických vojsk z Egypta. Angličtí imperialisté nejednou slibovali, že budou respektovat zájmy egyptského lidu, že odvolají své vojsko z Egypta a že mu dají úplnou nezávislost. Ukázalo se však, že všechny tyto sliby byly pouhým manévrem. Už formální uznání egyptské „nezávislosti“ a zrušení protektorátu bylo podmíněno sjednáním nové otročnické smlouvy. Po každé, když egyptský lid uvedl na přetřes otázku revize nerovnoprávné smlouvy z r. 1936, pokoušeli se angličtí imperialisté nahradit tuto smlouvu neméně otročnickou dohodou. Tak na př., když v

r. 1945 se Egypt dožadoval revize smlouvy z r. 1936, uváděje, že „pobyt zahraničního vojska na území Egypta dotýká se národní důstojnosti země“, tvářili se angličtí imperialisté, že jsou ochotni vyhovět těmto požadavkům, avšak prakticky se nezrekl ani jednoho ze svých práv.

Když Egyptská vláda viděla, že jednání s vládnoucími anglickými kruhy je neplodné, obrátila se r. 1947 na Radu bezpečnosti se stížností, že Anglie porušuje egyptskou suverenitu práva. Ve svém projevu učiněném na zasedání Rady bezpečnosti v srpnu 1947 žádal tehdejší egyptský ministerský předseda Nekraš-paša, aby bezpečnostní rada „dala pokyn k odchodu anglických vojsk z údolí řeky Nilu“. Avšak zákrokem anglo-americké většiny v Radě bezpečnosti a pomocí právníckého překrucování, jakož i pomocí „hlasovacího stroje“ byla tato žádost zamítnuta. Jak známo, sovětská delegace podporovala žádost Egypta, aby z jeho území byla všechna cizí vojska odvolána. Během čtyř následujících let Egypt nejednou uvedl na přetřes otázku

odchodu anglických vojsk z údolí řeky Nilu, avšak anglické vládnoucí kruhy pod různými záminkami tento požadavek nesplnily. A co více, Anglie dokonce rozšířila okupáční pásmo podél Suezského průplavu z 20 km na 80 km a ustavičně tam zvyšuje kontingenty svého vojska. Podle smlouvy z r. 1936 byla Anglie oprávněna mít v době míru podél Suezského průplavu nejvýš 10.000 vojáků, dnes jich tam však má přes 100.000.

Tvrzení anglické propagandy, jakoby pobyt anglických vojsk v pásmu kolem Suezského průplavu byl vyvolán potřebami „obran“ tohoto průplavu, nemůže nikoho zmást. Pod tlakem široké veřejnosti egyptská vláda se rozhodla zbavit se smlouvy z r. 1936, která je pro Egypt ponižující. V trůnní řeči egyptského krále, kterou dne 16. listopadu 1950 přečetl ministerský předseda Nahas-paša, bylo pokukováno na to, že vláda hodlá „učinit nejrozhodnější a nejúčinnější opatření“, aby urychlila odchod anglického vojska z Egypta. V odpověď na tuto trůnní řeč prohlásil tehdejší anglický ministr zahrani-

čí Bevin, že anglo-egyptská smlouva z r. 1936 nemůže být změněna ani zrušena jednostrannými opatřeními a „že zůstane v platnosti“ pokud, pokud nebude změněna oboustrannou dohodou.

Anglické vládnoucí kruhy zároveň prohlásily, že jsou ochotny revidovat otázku „společné obrany Suezského průplavu“, avšak jen s touto podmínkou, že Egypt dá souhlas k „společné obraně“ na „širším základě“. Londýnský list „Daily Telegraph and Morning Post“ přitom otevřeně dovozoval, že „ozbrojené síly zemí zastoupených v severoatlantickém svazu musejí být stále v Egyptě“ a že z toho důvodu je nutno zapojit Egypt do „systému společné obrany“, t. j. do útočného severoatlantického bloku. Avšak egyptská vláda zamítla všechny tyto požadavky. A když se přesvědčila o tom, že pomocí smluv není možno dosáhnout odchodu anglických vojsk z údolí řeky Nilu, rozhodla se zrušit otrockou anglo-egyptskou smlouvu z r. 1936.

Anglické vládnoucí kruhy sáhly i tentokrát ke hrozbám. Dne 11. října uveřejnila anglická vláda oficiální oznámení, v němž prohlašuje, že „neuznává legalitu jednostranného zrušení anglo-egyptské smlouvy z r. 1936, konvence o kondominiu z r. 1899, pokud jde o Sudan“. A dne 12. října anglický ministr zahraničních věcí Morrison, stejně jako jeho předchůdce Bevin kategoricky prohlásil, že nestrpí,

aby smlouva z r. 1936 byla jednostranně zrušena Egyptem a že koloniální práva Angličanů v údolí řeky Nilu zůstanou v platnosti „do té doby, než bude dosaženo nové dohody, která by nahradila uvedenou smlouvu.“ Anglický ministr obrany Shinwell zároveň prohlásil, že Anglie hodlá i nadále udržovat své vojsko v pásmu Suezského průplavu. Jak oznamuje egyptská vláda, obsadilo anglické vojsko dne 17. října města v pásmu Suezského průplavu, totiž Port-Said, Ismailii a El-Kantaru. Angličané se zmocnili dopravních spojů přes Suezský průplav, mostů, jakož i přívozu mezi městem Suezem a Sinajským poloostrovem. Angličtí imperialisté zesilují své posádky v pásmu průplavu a poslali sem z ostrova Kypr 16. výsadkovou brigádu a nové válečné lodě. Pod záminkou, že egyptská policie není s to udržet pořádek v tomto území, rozhodlo se anglické velení „vzít do svých rukou“ odpovědnost za udržení pořádku v pásmu průplavu. Tím vším se ještě více přitvrdila krize vzájemného poměru mezi Egyptem a Anglií.

Anglie zároveň požádala o „pomoc“ své partnery ze severoatlantického bloku, aby mohla vykonávat nátlak na egyptskou vládu. Dne 13. října podaly Anglie, USA, Francie a Turecko návrh, aby Egypt byl přizván k vytvoření vojenského velení severoatlantického bloku „na Středním Východě“. To-

muto velení mají být dány k dispozici anglické základny v pásmu Suezského průplavu. Není těžko se dovědět, že anglické vládnoucí kruhy pokoušejí se takovýmto způsobem změnit jen vývěsní štít, aby zůstal v platnosti starý otrocký obsah anglo-amerických smluvních vztahů. Egyptská vláda zamítla i tyto „nové“ návrhy anglických vládnoucích kruhů.

Ve svém sporu s Egyptem dělá Anglie pokus opřít se o USA. I když zájmy USA a zájmy Anglie na Blízkém Východě se spolu střetávají, vystupují američtí a angličtí imperialisté společně, jde-li o zachování koloniálního systému. Vládnoucí kruhy USA chtějí využít svého „zprostředkování“ v anglo-egyptském konfliktu k tomu, aby posílily své postavení v nilském údolí. Americký kapitál proniká značnou měrou do egyptského hospodářství. USA skoupily část akcií Suezského průplavu a do správy průplavu dosadily svého zástupce. Počítají s tím, že pod heslem „technické a finanční pomoci“ rozšíří svůj vliv v údolí řeky Nilu a dostanou pod svou kontrolu egyptské hospodářství a egyptskou politiku.

Události v Egyptě ukazují, do jaké míry tam proti r. 1936 vzrostlo národní uvědomění lidu. Dnes už to není tak snadné vnutit Egyptu otrocké smlouvy a klamat veřejnost země, která se zasazuje za mír a za národní nezávislost.

Velké stavby komunismu zlepší říční dopravu v SSSR

Velké stavby komunismu zlepší také plavbu na řekách SSSR. Celková délka sovětských řek činí miliony kilometrů, z toho je přes 100.000 kilometrů splavných. Toto číslo převyšuje délku splavných řek USA, Velké Británie, Německa a Itálie dohromady.

Až bude dokončena stavba nových průplavů a především Volžsko-donského průplavu, spojí vnitrozemské vodní cesty všechna moře omývající břehy evropské části SSSR a vzniknou nové říční cesty v délce říční dopravy dosud nevídané. Změní se také podmínky plavby, protože vodní cesty povedou obrovskými vodními nádržemi, na nichž by plavba za bouří byla pro dosavadní říční lodě nebezpečná. Lodě, určené pro plavbu na vodních nádržích, budou vybaveny jako námořní parníky a budou značně pevnější než obyčejné říční lodě. Nové lodě budou mít též značnou rychlost a vysokou nosnost.

Pro nové expresní linky, které spojí Moskvu s ostatními městy, se projektují nové osobní lodě s diesel-elektrickým pohonem. Parníky budou jeden a půlkrát větší než obyčejné říční lodě. Kajuty pro cestující i posádku budou velmi pohodlně zařízeny. Nové lodě nebudou rozděleny na třídy, nýbrž všechny kajuty budou prostorné a dobře vybavené. Rychlost diesel-elektrických lodí bude značně větší než rychlost dosavadních říčních parníků.

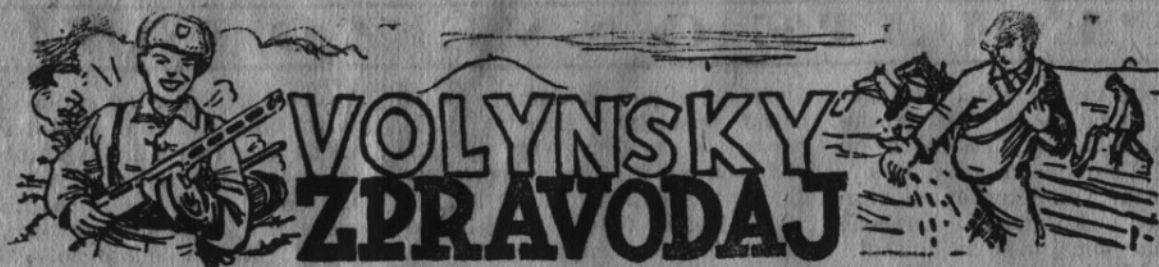
Zavlažovací systém Cimljanské vodní elektrárny.

V oblastech stavby Volžsko-donského průplavu a Cimljanské vodní nádrže — obrovského umělého moře, které vznikne na řece Donu, se rozvinuly zavlažovací práce. Vody Donu, které potečou z Cimljanského moře do donského magistralního kanálu, změni suché sálské stepi v kvetoucí úrodný kraj.

Na své cestě narazí Donský magistralní kanál na překážku — na vodní předěl mezi Donem a řekou Sál — a bude proto veden pod zemí tunelem dlouhým mnoho kilometrů. První kilometr tohoto tunelu je již proražen.

Kromě magistralního kanálu se buduje široce rozvětvená síť rozdělovacích a zavlažovacích kanálů o celkové délce přes 30.000 km. Budují se zde také nesčetné čerpací stanice atd. Celkem bude v oblasti kanálu vybudováno přes 100.000 hydrotechnických staveb.

Voda z kanálu i Cimljanského moře zavlaží a zavodní 2.750.000 ha suché půdy ve Stalingradské a Rostovské oblasti. Tato plocha je pouze o málo menší než území Belgie a značně převyšuje plochu skutečně obdělávané půdy země staré zemědělské kultury — Egypta.

Zprávy svazu

Svaz Čechů z Volyně rozesílá všem členům, kteří dluhují členské příspěvky, upomínky a vyplněné složenky na poukázání těchto příspěvků. Využíváme této příležitosti a zasláme našim členům ještě jednou složenku na případné poukázání daru na postavení pomníku obětem Českého Malína v Žatci.

Zádáme naše dlužníky o urychlené vyrovnaní členského. Znovu upozorňujeme, že Svaz nedostává subvence a že je plně odkázán na členské příspěvky členů. Neodkládejte proto a splňte svoji povinnost ihned.

Podpořte rovněž náš fond pro postavení pomníku malínským obětem. I ten nejmenší dar bude vítán a s vděčností kvitován.

Je povinností nás všech postavit našim malínským mučedníkům důstojný pomník.

Znovu upozorňujeme, že se může stát, že některý z členů v mezidobí svoji povinnost splní. Prosíme jej proto, aby si složenku ponechal pro příště.

Členy, kteří nám zasílají příspěvek poštovním poukázkou, žádáme, aby bezpodmínečně uvedli účel platby a čís. člen, legitimace. Ulehčíte nám tím velmi práci.

Může se stát, že upomínky zašleme rovněž členům odboček. V případě, že tito mají členské u odbočky zaplacené, žádáme je, aby považovali naši upomínku za bezpředmětnou. V opačném případě mohou členské zaslati nám. V takových případech oznámíme odbočce jména těch, kteří platili členské nám a s odbočkou se vyúčtujeme.

Ze života pražské odbočky

Svaz Čechů z Volyně, odbočka v Praze, pořádá dne 1. prosince 1951 t. j. v sobotu, radiční „Mikulášskou taneční zábavu“ v restauraci u Šretrů v Praze XII, Riegrovy sady. Začátek o 20. hodině, konec o 3. hodině ráno. Během zábavy bude provedeno rozdělení dárek a vy-

losování bohaté tomboly. Zábava bude zpestřena kulturní vložkou, již provede Umělecký kroužek reálného gymnasia v Dejvicích. Vstupné dobrovolné. Zajišťování vstupenek u br. Josefa Havlíčka, hodináře, Praha II, Opletalova 20 a v kanceláři odbočky Praha II, Na Moráni č. 7. Na tuto tradiční přátelskou zábavu srdečně zve krajanů a přátele

Výbor

V z p o m í n k a
u příležitosti prvního výročí
odhalení pomníku padlým
volyňským Čechům v Uničově

Dne 29. října 1951 uplynul rok od odhalení pomníku v Uničově, který vybudovala odbočka Svazu Čechů z Volyně ve Šternberku k uctění památky krajanů, padlých ve druhé světové válce za osvobození vlasti v řadách čs. voj. jednotky v SSSR.

Z iniciativy odbočky SČZV ve Šternberku bylo vzpomenuo prvního výročí odhalení pomníku odsazením panychidy v neděli 4. listopadu t. r. Při této příležitosti shromáždili se v tento den u pomníku v Uničově krajané z celého okresu šternberského.

Vzpomínkovou slavnost zahájil předseda odbočky br. Ráže pročitáním proslovem, v němž vzpomněl historické účasti volyňských Čechů v osvobozovacích bojích, nadšení, s nímž naši krajané vstupovali do řad čs. vojenské jednotky v SSSR a bojovali po boku slavné, bratrské Rudé armády za osvobození vlasti z hitlerovské poroby a zdůraznil, že nesmíme zapomenout na jejich oběti, přinesené za viast, lepší život a mír a že je naší povinností pracovat a žít tak, abychom byli hodni jejich odkazu.

Odbočka SČZV ve Šternberku položila k pomníku krásný věnec. Stejně učinili mnozí z pozůstalých, příbuzných a přátel padlých bojovníků.

Br. Václav Baloun přednesl pak báseň Jiřího Rébla-Volyňského „Zapomenuté mohyly“.

Závěrem odsloužil protojerej pravoslavného sboru v Uničově voj. krajan br. Václav Kačer vzpomínkovou panychidu a proslovil příležitostní kázání. Pěvecký církevní sbor v Uničově za řízení krajan bratra Antonína Vacka velmi vhodně doplnil pořad slavnosti.

Slavnost ukončil krátkým projevem tajemník odbočky SČZV ve Šternberku br. Josef Albrecht, který poděkoval účastníkům a účinkujícím a vyzval přítomné, aby si slíbili, že se každoročně sejdou v dušičkových dnech u pomníku, tohoto trvalého symbolu našich obětí pro vlast ke vzpomínce na všechny naše drahé padlé, jejichž hroby jsou roztroušeny na bojové cestě čs. voj. jednotky v SSSR od Sokolova až do Prahy.

Osvětová beseda v Žatci pořádá tyto VEČERNÍ KURSY:

1. Kurs k doplnění vědomostí u číva střední (býv. měšťanské) školy
2. Kurs ruského a českého jazyka
3. Kurs šití
4. Kurs pro negramotné

Příhlášky (informace) přijímá okresní národní výbor v Žatci, osvětový ref., 1. patro. Kromě zápisného jsou kursy č. 2 a 4 bezplatné, u ostatních je nízké školné.

Předám zemědělskou usedlost o výměře 6 ha orné půdy, 18 arů zahrady, budovy v dobrém stavu, rovněž i inventář. Zájemci, hlase se na adresu: Vladimír Kopřiva, Rozmysl čp. 7, p. Lomnice, okres Sokolov.

Josef a Anna Subrtovi z Ivanovky na Volyni, raj. Mlynov, oblast Rovno, zasílají pozdrav a přejí všem příbuzným a známým ve vlasti vše nejlepší.

PEČUJTE O SVÉ ZDRAVÍ

Zdraví je nejvzácnější lidský statek. Jak si ho máme vážit poznáváme obyčejně nejlépe, když ho ztratíme. Toto pozdní poznání bývá převážně velmi trpkou a drazé zaplacenou zkušeností. Ztracené zdraví nám nic jiného nenahradí.

Lékařská věda, jejímž úkolem je péče o lidské zdraví, je tak stará jako lidstvo samo. Prošla s ním všemi stupni jeho vývoje a dosahuje dnes, zvláště v SSSR a lidově demokratických zemích, mimořádných, netušených, radostných a skvělých výsledků. Za svůj cíl pro budoucnost si staví nejen úspěšné léčení všech nemocí, ale v první řadě soustavné omezování počtu onemocnění, preventivní zdravotní péči, předcházení nemocem. Tohoto cíle může však být dosaženo jedině za uvědomělé spolupráce každého jednotlivce.

Péče našeho lidově demokratického státu o zdraví občanů je soustavná a všestranná. Staví se nové, moderní nemocnice. Lázně a sanatoria jsou plně a výhradně k dispozici pro pracující stejně jako rekreační střediska. Národní pojištění dává každému možnost použití všech prostředků ke zlepšení svého zdravotního stavu v případě potřeby. Stejným prostředkem k realizaci všech těchto snah o stálé zlepšení zdraví pracujících se však stává preventivní zdravotní péče.

Aby tyto ušlechtilé snahy mohly mít plný úspěch je nezbytné zapotřebí, aby každý jedinec znal

alespoň některé základní a všeobecné poznatky lékařské vědy, hlavní pravidla hygieny, správné životosprávy a to nejen teoreticky, ale aby se dle nich také řídil. Je to především v jeho osobním zájmu a rovněž v zájmu celku.

Naši krajané v tomto ohledu mají mnoho dohánět. Setkáváme se u nich ještě dnes stále se značnými mezerami v jejich vědomostech v tomto směru a také nezřídka s různými mylnými, zastaralými a škodlivými názory, na jejichž utváření mělo mnohdy značný vliv prostředí, v němž po dobu tří generací žili.

Vedení snahou alespoň částečně tyto nedostatky odstranit, připravujeme za spolupráce našich krajanů-lékařů řadu populárních článků na různá aktuální témata z oboru zdravotnictví, které budeme postupně uveřejňovat v našem časopise. Prosíme, aby se přihlásili všichni, kdo chtějí spolupracovat při této akci a aby nám zaslali své podnětné návrhy. Rovněž na dotazy čtenářů budeme dle možnosti odpovídat.

V poslední době jsme svědky nepříznivého zjevu vysoké úmrtnosti našich krajanů. Zakládali jsme si vždy na svém dobrém zdravotním stavu na Volyni a proto je tento zjev zvláště zarážející a výstražný. Je třeba hledat a odstraňovat jeho příčiny. Je třeba proti nim rozhodně bojovat.

Některé objektivní příčiny cel-

kového zhoršení zdravotního stavu volyňských krajanů, jako na př. změna prostředí a životních podmínek, následky zranění a válečných útrap a p. se odstranit nedají. Jsou zde však i jiné, neméně závažné příčiny, jako nedodržování zásad správné životosprávy, požívání alkoholických nápojů, podceňování významu hygieny, rekreace, preventivní zdravotní péče, některých běžných nemocí, dále pozdní léčba, zbytky předsudků, preferování domácí léčby (mazání, „baňky“, pocení — jako universální prostředky) a j. Je proto třeba říci si upřímně a otevřeně, které naše chyby tento nežádoucí stav přivodily a co nejdříve se s nimi vypořádat.

Veliké úkoly výstavby socialismu v naší vlasti kladou též zvýšené požadavky na zdraví pracujících, neboť vliv zdraví na pracovní morálku a výkony jak jednotlivce tak celého kolektivu je nesporný. A to je velmi závažný důvod k soustavné, každodenní, cilevědomé péči o své zdraví.

Největším škůdcem zdraví pracujících, hnilobnou bakterií otravující člověka i ovzduší na celém světě je kapitalismus, který jako parazit vyssává pot a krev dělníků a tyje z jejich práce. A stejně jako jsme u nás skoncovali s tímto zavilým nepřítelem lidstva, zvítězíme i nad důsledky a zbytky jeho zhoubné činnosti, které nám zanechal mimo jiné ve formě podloměného zdraví nesčetných svých obětí.

Zimní rekreační a léčebná péče SBS

Do ústředí SBS již docházejí první žádosti o zimní rekreaci. Jsou to žadatelé, kteří si zajišťují včas a správné termíny, které jim vyhovují. Znova upozorňujeme bratry a sestry, kteří hodlají žádat o zimní zotavný pobyt, že je správné, aby své žádosti po projednání výborem jednoty poslali pokud možno brzy, abychom jim mohli zajistit termíny, které odpovídají jejich dovoleným. Opoždělcům nebudeme moci pak přes nejlepší vůli vyjít vstříc.

Domníváme se, že zimní rekreace zejména využijí ty jednoty, které mají ve svém středu mnoho zemědělců. Příkladem je zde plzeňský kraj, který plánuje pro zimní rekreaci vyslání značného počtu bratří zemědělců-volyňských Čechů, kteří příkladným způsobem pracují v JZD. Máme za to, že i ostatní kraje si vezmou z toho příklad a navrhnou na zimní rekrea-

ci bratry a sestry zemědělce, event. i jejich rodinné příslušníky, kteří vzorně pracují v JZD.

Zimní rekreace je týdenní i čtrnáctidenní a je možno žádat i s rodinnými příslušníky. Přednostní nárok na umístění mají členové, kteří přešli do výroby a pracují v průmyslu. Je na našich jednotách, aby nečekaly až členové jim předloží své žádosti, nýbrž aby samy vybíraly a doporučovaly zasloužilé členy a pracující na zimní rekreaci.

Pokud jde o naši doplňkovou lázeňskou péči, můžeme dnes již definitivně oznámit, že od 16. ledna 1952 bude probíhat léčení nejen v Karlových Varech a v Poděbradách, nýbrž také v Mariánských Lázních, kde naši členové budou moci se léčit v tamějším balneologickém ústavu.

I zde se naskytá velká příležitost pro naše bratry a sestry ze-

mědělce, neboť ze zkušenosti víme, že naši zemědělci ještě zdaleka nevěnují takovou péči svému zdraví, jako obyvatelé měst. Z pracovních důvodů je téměř vyloučeno, aby tyto členové mohli absolvovat lázeňskou léčbu v létě a domníváme se proto, že naše jednoty upozorní bratry zemědělce na naše rozšířené možnosti. Není pochyby o tom, že zimní léčení je právě tak účinné a úspěšné jako léčení v letních měsících, a proto také my po vzoru ústřední národní pojišťovny jsme se rozhodli ponechat v provozu ty naše léčebné domy, kde provoz je možný.

Děláme vše pro naše členy, co je v našich silách, neboť se domníváme, že upevněním jejich zdraví nejlépe jim posloužíme a oni opět že s nacerpanými novými silami ještě intenzivněji se zapojí do pracovního procesu.

Jiří Langer, Hlas revoluce

Popisy českých osad na Volyni — Kvasilov

Podle vyprávění starších občanů Kvasilova zpracovala Marie Tomášová

3. pokračování

V roce 1887 přijel druhý generál gubernátor Ignatjev. Při příležitosti svěcení nové církve Kvasilov navštívil opět gubernátor a první mši sloužil archijerej (biskup). V roce 1889 delegace kvasilovská se zúčastnila ve Zdobunově uvítání cara Alexandra III., jenž přijel na velké manévry. To samé bylo v r. 1902, když car Nikolaj II. přijel na svěcení kláštera „Kozackija mogily“ u Berestečka. V roce 1895 byla dostavěna nová pravoslavná církev, později volyňský sobor. To byla jedna z nejhezčích církví na Volyni vůbec, co se týče vnitřní výzdoby chrámu, neb byla celá krásně vymalována olejovými barvami akademickým malířem Janem Stránským, rodákem z Kvasilova. V prvních letech církevní obřady vykonával pravoslavný „batuška“ ze sousední ukrajinské obce Kornince anebo katoličtí kněží z Rovna. Takovým způsobem to šlo až do konce roku 1872. Pak ale ruská vláda dovolila, aby si Češi povolali české kněze. Značná část přistěhovalců byla evangelická a proto nejdříve přijel z Čech evangelický kněz Václav Hrdlička a usadil se v obci Podhájec u Dubna. Katolická církev v tu dobu se rozdvojila, část se odtrhla od Říma a počali se nazývat starokatolíky. K těmto starokatolíkům přijel katolický kněz Jan Saska. Brzo přijel třetí duchovní František Kašpar, který se usadil v obci Huleč. Čeští kněží měli od synodu pravoslavné církve po 600 rublů ročně. Pomýšlelo se na to, aby všichni osadníci se sjednotili na jednom vyznání. Za tím účelem byl 28. září 1878 svolán do Kvasilova náboženský sjezd delegátů všech českých obcí na Volyni při účastenství všech tří kněží. Sjezd však nepřivedl Čechy k sjednocení a naopak od té doby dělení na evangelíky čili české bratry a starokatolíky stalo se trvalým. Kněží Hrdlička a Kašpar zůstali duchovními česko-bratrskými, Saska starokatolickým. Poměrně dobře bylo tam, kde se celé obce přihlásily k jednomu vyznání, ale v Kvasilově se občané rozdělili na dva tábory a ty se mezi sebou nesnášely. V kapli v jednom rohu byl oltář katolický a v druhém česko-bratrský. Jednou za tři neděle přijížděl sloužit sv. mši farář Saska z Hlinska, jindy zase sloužil mši farář Kašpar z Huleče. Obě strany měly pouze školu a starostu společně, v

Hlavní ulice Kvasilova

ostatním se od sebe oddělovaly víc a víc. Každá strana měla svůj hostinec a zábavy jedné strany druhá nenavštěvovala. Na denním pořádku bylo vzájemné spílání i udavačství. Prvním obecním starostou byl zvolen František Rajch (1870 až 1873), druhým Jan Zach (1873 až 1876). Třetím byl Josef Zeman. František Rajch se později vystěhoval z Kvasilova do Bender v Bessarabii. Pak byl zvolen starostou Josef Perný (až do r. 1880). Po Perném byl starostou Jan Čížek. Ti všichni byli ze strany českokobratrské, ale pak zvítězili starokatolíci a starostou byl zvolen roku 1883 Jan Šlisík. Strana starokatolická jej přiměla, že vyzval policii, aby zabránila farářům Kašparovi vykonávat bohoslužby ve společné kapli. K jedné takové bohoslužbě přijel „stanovoj pristav“, který provedl s farářem Kašparem výslech. Snad by ho byl i zatkl, ale farář Kašpar měl písemné povolení od generál-gubernátora. Z toho bylo veliké pobouření mezi občany. Po Janu Šlisíkovi byl zvolen starostou Jan Řehák, též starokatolík, ale člověk umírněný a nestraný. 29. června roku 1885 Kvasilov slavil patnáctileté jubileum svého založení. Na svátek apoštola Petra a Pavla farář Hrdlička odsloužil mši pod širým nebem v tak zv. lesku a odpoledne se tam konala dětská zábava. Večer byla zábava v hostinci. Ale hostinský H. Karmin se hlásil ke straně českokobratrské, proto mládež starokatolická se zábavy nezúčastnila. Strana starokatolická dělala ze sebe stranu vládní. Kdož ví k čemu by dospěla vzájemná nenávisť a

nesvornost, kdyby nebylo dekretu vlády. Úřady tyto rozbroje tajně podporovaly, poněvadž tím sledovaly určitý cíl. A tak v roce 1888 právě 15. července na den sv. Vladimíra většina Čechů byla nucena přijmouti pravoslaví, čímž náboženské a sousedské rozpře pomalu umlkly.

Prvním pravoslavným farářem byl o. Feodor Hejda z Horyngrodu u Rovna. Tento dobrý otec, pastýř a vychovatel žáků působil v Kvasilově nepřetržitě do konce roku 1920. Po něm nastoupil mladý vojenský farář Gervasij Lisický. Tento farář velmi rychle se naučil česky a když náš chrám byl povýšen na sobor, o. Lisický byl rovněž povýšen na „protojereje“. Později byl vysvěcen na biskupa pod jménem Václav a působil v Kvasilově do r. 1944.

Za několik let, když situace hospodářská začala se lepšit, měli kvasilovští potíže se sousedy Ukrajinci. „Mužiči“ se Čechům smáli, že platí za půdu, kterou oni dostali zdarma. Dělalí občanům velké škody na lukách a polích pasením svého dobytka. Češi si to nechťeli nechat líbit a z toho vznikla t. zv. „Novodvorská bitva“, která se strhla na svatodušní svátky r. 1873. Od sousední ukrajinské venice Kornince byl Kvasilov oddělen řekou Ustje, pouze s polnostmi vesnice Nový Dvůr se kvasilovská pole stýkala. Toho zneužívali novodvorští obyvatelé. Mimo škod způsobených hovězími a vepřovými dobytky vyjížděli Ukrajinci na noční pastvu koní.

Pokračování příště

Se stále stejnou bolestí vzpomínáme památky našeho drahého Vladimíra Běhavého, narozený 5. 11. 1905 ve Volkově na Volyni.

Vstoupil do čs. zahraniční armády v SSSR 10. dubna 1944, byl těžce raněn u Dukly. Zemřel 9. září 1944 a pohřben je ve Lvově.

Již po sestě vzpomínáme a jako každý rok i letos posíláme Ti na Tvůj tichý hrob v dále kytici vzpomínek. Kéž je Ti bratrská země ruská lehká!

Vzpomínají matka, manželka, děti, bratři a sestry

Dne 13. září 1951 po těžké nemoci dožárl můj bratr Jaroslav Horná z Dubna na Volyni, nar. 22. 3. 1898. Byl obětí první světové války. K věčnému odpočinku byl uložen 16. září t. r. v Krásném Dvoře. — Ve smrti našel klid.

Děkuji upřímně všem, kdož kdykoliv mu projeví ochotu a srdečnost a prokázali službu.

Pozůstalá sestra
Marie Hornová, Krásný Dvůr

S hlubokou bolestí v srdcích oznamujeme, že nás navždy opustila naše milovaná manželka, matka a babička Anna Havráňková, roz. Svobodová z Hlinska na Volyni. Zemřela po těžké nemoci 1. července 1951 v Hrušovanech, kde byla také na místním hřbitově dne 3. 7. 1951 k věčnému spánku uložena.

Prosíme všechny, kdož ji znali, aby ji s námi věnovali tichou vzpomínku. — Nechť je Ti země lehkou a spánek v ní sladký. My na Tebe nikdy nezapomeneme.

Při této příležitosti děkujeme pravoslavnému faráři o. Hofmanovi ze Žatce za slova útěchy nad hrobem.

Truchlící manžel, děti a vnuci

Dne 4. listopadu t. r. uplynul smutný rok od doby, kdy nás náhle navždy opustil náš drahý manžel a tatínek Vladimír Nový z Volkova na Volyni.

Na Tvé dobré srdce stále vzpomínáme a nikdy nezapomeneme. Truchlící manželka, syn a přátelé

Zalem hluboce zarmoucení oznamujeme všem přátelům a známým, že dne 6. října 1951 skončila svůj život v obci Věštany okr. Teplice Lázně v Čechách naše milovaná maminka, babička a prababička Anna Kadlecová, rozená Viková, nr. 2. 2. 1871 v Hrušvici na Volyni.

Drahá matko, buď všem matkám příkladem vlastenky, která vychovala šest synů - účastníků prvního a druhého odboje za osvobození své ujařmené vlasti.

Příležitostně vyslovujeme velké díky všem přátelům a známým, kteří se zúčastnili pohřbu naší drahé matky a takto projevíli soustrast v našem velkém bolu a žalu. Děkujeme rovněž všem dárcům tak hojných věnců a kytic.

Buď Ti země lehkou a spi sladce, drahá matko, na hřbitově věšanském.

Truchlící synové, dcera, zeť, nevěsty, vnoučata a pravnoučata

S velikou bolestí oznamujeme všem přátelům a známým, že nás navždy opustil náš milovaný tatínek, dědeček a bratr Josef Pižl, narozený 6. 1. 1885 v Moskovštině na Volyni. Tiše skonal v kruhu své rodiny dne 15. 10. 1951.

Děkujeme všem, kdož doprovodili našeho drahého zesnulého na jeho poslední cestě. Buď mu země na hřbitově ve Pšově lehká!

Kdož jste ho znali, věnujte mu s námi tichou vzpomínku.